

ONDERHOUDSBIJDAGEN VOOR DE KINDEREN

I. OPVOEDINGSKOSTEN

Beide ouders hebben een onderhoudsplicht en zijn wettelijk verplicht om te betalen voor de kosten van het kind. Beide ouders moeten een bijdrage doen voor huisvesting, levensonderhoud, toezicht, de opvoeding en een passende opleiding van het kind.

Artikel 203 §1. en §2. Burgerlijk Wetboek bepaalt:

"§1. De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, de gezondheid, het toezicht, de opvoeding, de opleiding en de ontplooiing van hun kinderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind.

§2. Met middelen wordt onder andere bedoeld alle beroepsinkomsten, roerende en onroerend inkomsten van de ouders, alsook alle voordelen en andere middelen die hun levensstandaard en deze van de kinderen waarborgen."

De onderhoudsplicht stopt dus niet als het kind meerderjarig wordt maar beide ouders moeten betalen totdat het kind een "passende" opleiding heeft beëindigd en het kind in eigen levensonderhoud kan voorzien.

1. SOORTEN OPVOEDINGSKOSTEN

Bij de invulling van de onderhoudsbijdragen moet een onderscheid gemaakt worden tussen:

a. **De dagdagelijkse of gewone verblijfskosten:** kosten die gemaakt worden tijdens het verblijf van de kinderen bij elk van de ouders, waaronder voeding, klassieke verzorgingskosten en huisvesting. Deze kosten worden bij voorkeur verdeeld tussen de ouders in functie van hun inkomen en in verhouding tot de verblijfstijd van de kinderen bij elke ouder.

b. **De vaste of verblijfsoverstijgende kosten:** het betreft o.m. de kosten voor vrijetijdsbesteding, hospitalisatieverzekering, gewone dokters- en tandartskosten, zakgeld, gsm, school- en kledijkosten. Deze kosten worden verdeeld tussen beide ouders in verhouding tot hun inkomsten, tenzij zij in onderling overleg een afwijkende regeling overeenkomen (bv. vaak verdeling bij gelijke helften in een EOT).

c. **De buitengewone kosten:** dit zijn de uitzonderlijke, noodzakelijke of onvoorziene uitgaven die voortkomen uit toevallige of ongewone gebeurtenissen en die het gebruikelijke budget voor het

dagelijks onderhoud van het kind, dat desgevallend als basis diende voor de vaststelling van de onderhoudsbijdragen, overschrijden. Deze kosten zijn op voorhand niet of moeilijk becijferbaar. Ook de frequentie waarmee de kosten zich voordoen is mede bepalend om het als buitengewoon te kwalificeren. Ook deze kosten worden verdeeld tussen beide ouders in verhouding tot hun inkomsten, tenzij zij in onderling overleg een afwijkende regeling overeenkomen (bv. vaak verdeling bij gelijke helften in een EOT).

Om discussies te vermijden is het belangrijk in de overeenkomst te bepalen welke kosten als vast beschouwd worden en wat als buitengewoon (Bv. wat met kledij, fiets, auto met brandstof en onderhoud, gsm en abonnement, zakgeld, ... gezamenlijk of apart te dragen?)

Worden o.m. zonder beperkend te zijn als buitengewoon beschouwd:

- De belangrijke medische kosten, kinesitherapeutische kosten, hospitalisatiekosten, kosten van heekunde, tandheekunde, de kosten van oogarts en opticien (brillen en/of lenzen), bijzondere medische behandelingen (zoals logopedie, psychologie, orthopedie en zo meer), aanschaf van hoorapparaten, orthopedische zolen en schoenen, alle apothekerskosten op doktersvoorschrift, doch enkel en alleen het bedrag dat niet ten laste genomen wordt door het ziekenfonds of een verzekeringspolis;
- De schoolkosten voor zover deze echter niet gedekt zouden worden door een studiebeurs (zowel deze van lagere als hogere of universitaire studies), zoals onder meer abonnementen voor vervoer en tijdschriften, inschrijvings- en cursusgelden, aankoop school- en leerboeken en studiematerialen, school en studiereizen, het huren van een studentenkamer, eventueel kosten voor bijscholing en bijzondere opleidingen, buitengewone schoolactiviteiten zoals ski-, zee, bosklassen, schoolreizen, stages;
- Sport-, taal-, culturele en pedagogische activiteiten, kampen, manifestaties en stages (abonnementen, lidmaatschapsbijdragen, lessen, stages, evenals de uitrusting en kledij);
- Kosten van autorijlessen en –examens
- In het algemeen alle belangrijke uitgaven veroorzaakt door de opvoeding van de kinderen.

Alleen het gedeelte dat daadwerkelijk door de ouders gedragen moet worden, komt voor verrekening in aanmerking.

Deze opsomming is exemplatief en niet limitatief.

Buitengewone kosten zullen door beide ouders, bij helften of in een andere overeengekomen verhouding gedragen en betaald worden, voor zover de andere ouder vooraf geraadpleegd werd over de opportuniteit van deze uitgaven, met uitzondering van de kosten voor gezondheidszorg in geval van hoogdringendheid en voor zover de desbetreffende facturen of betalingsbewijzen voorgelegd worden.

2. BEGROTING VAN DE OUDERHOUDSBIJDRAGEN

Criterium: de kinderen hebben recht op een levensniveau in verhouding tot de gecumuleerde middelen van beide ouders.

A. BEREKENINGSMETHODEN

a. De methode Renard en de PCA-Methode (vernieuwde methode Renard):

De methode Renard is een wetenschappelijk gefundeerde berekeningsmethode voor het onderhoudsgeld voor kinderen. In deze methode wordt gepoogd om de kost objectief te schatten, maar houdt een eerder ingewikkelde berekeningswijze in die vertrekt vanuit een tabel die weergeeft wat ongeveer de theoretische leeftijdsgebonden kost van een kind is. Deze methode werd in een vereenvoudigde en verbeterde vorm geïnfomatiseerd in een computerprogramma genaamd "Proposition de contribution alimentaire" (PCA). De PCA-methode werd uitgegeven op CD-Rom en is verkrijgbaar bij uitgeverij Larcier en men kan er vereenvoudigde berekeningswijzen van terugvinden op het internet zoals bv. op de site www.houvast.be. De methode wordt grondig uitgelegd in het tijdschrift "Budget en Recht" nummer 152 van september 2000.

b. Berekeningsprogramma van de Gezinsbond:

De tweetalige berekeningsmethode ontwikkeld door de Gezinsbond is gemakkelijker in gebruik dan de methode Renard. Het kan besteld worden op de studiedienst van de Gezinsbond, Troonstraat 125, 1050 Brussel op het nummer 02/507.88.47 of via een e-mail naar studiedienst@gezinsbond.be en dit voor de prijs van 20 euro voor niet-leden en 10 euro voor leden.

c. Methode Tremmery:

Dit berekeningsmodel vertrekt van de vaststelling dat het onderhoudsgeld voor kinderen beïnvloed wordt door twee parameters:

1. De grootte van de middelen van de ouders, d.w.z. hun inkomsten of de mogelijkheid die ze hebben om ze te verwerven.
2. Hoeveel van dit inkomen besteed wordt aan de kinderen en hoe dit inkomen besteed wordt. Het boek van J. Tremmery en M. Tremmery "Onderhoudsgeld voor kinderen" is uitgegeven bij Maklu samen met een bijhorende CD-rom met een Microsoft Excel toepassing voor de berekening van het onderhoudsgeld.

d. Het opstellen van budgetten:

Dit is de meest correcte wijze van berekening door reëel te gaan uitzoeken welke uitgaven voor de kinderen gedaan moeten worden en hoe hoog ze zijn. Hiertoe kunnen de ouders een budget opstellen van de dagdagelijkse kosten, de vaste kosten en de buitengewone kosten. Dit budget kan rekening houden met wijzigingen rekening houdend met de leeftijd of bijzondere behoeften van de kinderen.

Door zelf de rekensom te maken krijgen ouders ook zelf een beter en duidelijk inzicht in de kostprijs van de opvoeding van hun kinderen.

Berekening volgens de Budgetmethode:

1. De Inkomens van de ouders worden berekend
2. De inkomensverhouding tussen de ouders wordt berekend
3. De verblijfsverhouding tussen de ouders wordt berekend
4. De kostprijs van de kinderen wordt berekend:
 - Dagdagelijkse kosten
 - Vaste kosten: kleding - schoeisel - studie - vrije tijd – sparen
 - De onvoorziene uitgaven: wat valt eronder?
 - * wie beslist over deze uitgaven?
 - * wie betaalt ze?
5. Berekening van de bijdragen van elke ouder op basis van het voorgaande.

Op het internet zijn ook betalende online-rekenformules beschikbaar bv. op <http://alimentatie-online.be>

B. BESCHIKBARE INKOMSTEN

Over welke inkomsten beschikken de ouders:

- a. **De eigen inkomsten van de ouders** (of hun vermogen deze te verwerven): de nettolonen, de roerende inkomsten, netto-huurinkomsten, voordelen in natura, ...
- b. **De inkomens uit hoofde van de kinderen:** fiscale voordelen wegens kinderen ten laste, fiscale voordelen uit hoofde van het onderhoudsgeld of bijdrage aan de kinder rekening, fiscale voordelen wegens de kinderopvang, het kindergeld, de studiefondsen. Er bestaan ook allerlei kleine voordelen uitgereikt door gemeenten, universiteiten, ... Dit zijn inkomens uit hoofde van de kinderen, maar ook TEN GUNSTE VAN de kinderen. Ze geven soelaas aan de ouders en dienen om de kosten van de kinderen te dekken...
- c. Eventuele **andere inkomsten** en tegemoetkomingen.

C. VERDELING VAN DE BIJDRAGE OVER DE OUDERS: WAT MOET BESPROKEN EN GEREGELD WORDEN?

Het principe is dat men bijdraagt in verhouding tot zijn/haar inkomen. In de praktijk mogen ouders afspreken dat zij elk de helft betalen los van hun inkomens.

De bijdrage hoeft evenwel niet steeds in geld te worden uitgedrukt en bovendien levert elke ouder ook een gedeelte van de bijdrage in natura gedurende het verblijf van het kind bij de ouder.

- a. Wie ontvangt de kinderbijslag, studiebeurzen en andere inkomsten van de kinderen?
- b. Wie neemt de kinderen ten laste? Wie brengt de onderhoudsbijdragen in?

c. De hospitalisatieverzekering: voordelig via een werkgever of deel van vaste kosten?

3. WIE BETAALT WELKE UITGAVEN?

Dienaangaande zijn er verschillende werkwijzen mogelijk:

- a. Alle rekeningen worden bij helften betaald door beide ouders en voor uitgaven waarvoor dit niet mogelijk is of die enkel ten laste zijn van 1 ouder wordt periodiek afgerekend.
- b. Een ouder doet alle uitgaven met betrekking tot de kinderen en krijgt hiervoor een budget ter beschikking, hetzij forfaitair hetzij met periodieke afrekening.
- c. De verantwoordelijkheid van de uitgaven wordt verdeeld over beide ouders en er wordt periodiek over afgerekend.
- d. Alle uitgaven gebeuren via de kinderrekening en dit door beide ouders.

4. WIJZIGINGEN IN DE BEDRAGEN VAN DE OPVOEDINGSKOSTEN IN DE LOOP DER JAREN

Om discussies naar de toekomst toe te vermijden mag de budgetdenkoefening niet enkel uitgaan van de gekende uitgaven op het moment van de echtscheiding, maar moet ook rekening worden gehouden met toekomstige leeftijdsgebonden uitgaven voor de volgende jaren, teneinde de stijgende behoeften van kinderen naarmate ze ouder worden op te vangen.

Hiervoor kunnen bv. volgende afspraken worden gemaakt:

a. Indexering van de onderhoudsbijdragen

De onderhoudsbijdragen kunnen gekoppeld worden aan de index van de consumptieprijzen of aan de gezondheidsindex.

De gewone index van de consumptieprijzen meet de levensduurte aan de hand van de prijschommeling van een aantal producten, aldus wordt het onderhoudsgeld aan de stijging van de levensduurte aangepast.

De gezondheidsindex meet die ook, maar houdt geen rekening met de prijzen van een aantal producten zoals alcohol, benzine, tabak. De gezondheidsindex wordt gebruikt voor de aanpassing van de lonen, sociale uitkeringen en huurprijzen en neemt de draagkracht van de onderhoudsplichtige mee in rekening.

De index van de consumptieprijzen stijgt sneller dan de gezondheidsindex. Het bedrag van het onderhoudsgeld stijgt dus jaarlijks meer met de index van de consumptieprijzen dan met de gezondheidsindex.

Krachtens artikel 203quater Burgerlijk Wetboek worden de onderhoudsbijdragen vastgesteld hetzij bij vonnis hetzij bij overeenkomst van rechtswege aangepast aan de index van de consumptieprijzen, voorzover partijen er bij overeenkomst niet van hebben afgeweken.

De indexcijfers worden gepubliceerd door de federale overheidsdienst voor Economie, Middenstand en Energie op haar site <http://www.economie.fgov.be>.

b. **Een trapsgewijze verhoging van de bijdrage op zogenaamde scharnierleeftijden** (6, 12, 16, 18 jaar) of scharniermomenten in de opleiding (lagere school, lager middelbaar, hoger middelbaar, en hogere studies): verhoging van de bijdrage op die momenten met een vast bedrag of een percentage van de geïndexeerde bijdrage in de maand voorafgaand aan het scharniermoment.

c. Werken met **jaarlijkse aanpassingen/herzieningen** in overleg.

5. OVERLEG - GEWIJZIGDE OMSTANDIGHEDEN

Permanente evaluatie door de ouders is zeer belangrijk.

Hoe meer transparantie en hoe meer inzicht beide ouders hebben in de werkelijke kosten van hun kinderen, hoe minder voer voor discussie.

Door de loop van de jaren kunnen ook gewijzigde omstandigheden in hoofde van de ouders (bv. werkverlies, inkomstenverandering, gewijzigde verblijfsregeling, ...) of een gewijzigde verblijfsregeling een aanpassing van de kostenregeling noodzakelijk maken. Indien zij niet tot een aangepaste minnelijke regeling komen, kan de rechtbank de onderhoudsregeling herzien op grond van nieuwe of gewijzigde omstandigheden. Het beginsel van de wijzigbaarheid is van openbare orde en mag dus bij overeenkomst tussen partijen niet uitgesloten worden.

II. HET ONDERHOUDSGELD VOOR KINDEREN FISCAAL EN SOCIAAL

1. FISCAAL

A. HET FISCAAL VOORDEEL VAN KIND TEN LASTE

Elke belastingplichtige heeft recht op een belastingvrije som die wordt aangerekend op opeenvolgende inkomensschijven, te beginnen met de laagste. Deze belastingvrije som houdt een belastingvermindering in doordat aan de voet van iedere aanslagbasis een deel van het inkomen niet belast wordt (tarief 0%).

Deze belastingvrije som is voor zowel alleenstaande als voor gehuwden als voor wettelijke samenwonenden dezelfde en ze wordt verhoogd wanneer de belastingplichtige kinderen heeft.

Dit fiscaal voordeel van kind ten laste komt toe aan de persoon van wiens gezin het kind op een werkelijke, voldoende duurzame en bestendige manier deel uitmaakt op 1 januari van het aanslagjaar. De belastingplichtige die het voordeel 'kind ten laste' vordert dient voor het betreffende fiscaal tijdperk werkelijk en regelmatig te hebben bijgedragen in de kosten van opvoeding, kleding, geneeskundige zorgen en andere persoonlijke uitgaven van het kind. De gerechtelijke vestiging van de hoofdverblijfplaats van een kind bij een ouder en de inschrijving in het bevolkingsregister zijn hier niet determinerend indien ze niet bevestigd worden door de concrete feitelijke realiteit.

Het kind is voor een volledig jaar ten laste van één ouder.

Ouders die apart wonen, kunnen in een overeenkomst vrij afspreken wie van beiden het kind fiscaal ten laste heeft. Als de ouders hierover geen conflict hebben, dan kunnen de belastingen aanvaarden dat het officiële adres van het kind niet bij de ouder is die het kind fiscaal ten laste heeft.

In geval van conflict tussen apart wonende ouders passen de belastingen de regelingen toe die vermeld staan in het vonnis of in de notarisakte. Zijn er geen fiscale regelingen vermeld, dan passen de belastingen de volgende regels toe:

- Als er sprake is van een hoofdverblijf, dan is het kind fiscaal ten laste van de ouder bij wie het kind op 1 januari van het aanslagjaar zijn officieel adres heeft, dus de woonplaats waar het kind in de burgerlijke stand is ingeschreven.
- Als er sprake is van gezagsco-ouderschap en verblijfsco-ouderschap en er is een vonnis van de rechtbank, dan wordt fiscaal co-ouderschap (fiscale opsplitsing) toegepast.
- Als er sprake is van gezagsco-ouderschap en verblijfsco-ouderschap, maar er is enkel een gehomologeerde overeenkomst of notarisakte waarin geen melding wordt gemaakt van fiscaal co-ouderschap, dan is het kind ten laste van de ouder bij wie het kind zijn officieel adres heeft.

Het basisbedrag voor de belastingvrije som voor het aanslagjaar 2013 is 6.800 euro en wordt verhoogd tot 7.070 euro als het belastbaar inkomen niet hoger is dan 25.750 euro.

Deze belastingvrije som verhoogt naar gelang van de gezinstoestand met volgende toeslagen voor de aanslagjaren 2013, 2014 en 2015:

	Kinderen ten laste	2013	2014	2015
•	1	€1.440	€1.490	€1.500
•	2	€3.720	€3.820	€3.870
•	3	€8.330	€8.570	€8.670
•	4	€13.480	€13.860	€14.020
•	> 4	per kind €5.150 bij	per kind €5.290 bij	per kind €5.350 bij

Een bijkomende toeslag (540 euro voor het aanslagjaar 2013) wordt toegekend voor ieder kind dat op 1 januari van het aanslagjaar jonger is dan 3 jaar en voor wie geen uitgaven voor kinderopvang worden afgetrokken. Bij een ouder die alleenstaand is (afzonderlijk belast wordt) en een of meer kinderen ten laste heeft wordt de belastingvrije som nog eens verhoogd met een bijkomende toeslag voor alleenstaanden met kinderlast (voor het aanslagjaar 2013 een verhoging met 1.440 euro). Met het fiscaal voordeel door de verhoging van de belastingvrije som wordt reeds rekening gehouden bij de berekening van de bedrijfsvoorheffing die ingehouden wordt op het loon.

Het gezinsbegrip wordt zo geïnterpreteerd dat een kind slechts van één gezin deel kan uitmaken. Wanneer de ouders gescheiden leven en de kinderen voornamelijk bij een van hen verblijven, zal het kind fiscaal ten laste zijn van de ouder bij wie het het meest verblijft, hetgeen meestal bevestigd wordt door de inschrijving van het kind in de bevolkingsregisters.

In geval van verblijfsco-ouderschap kan het kind in principe geen twee keer ten laste zijn, zodat slechts één van de ouders het genot kan hebben van de bijkomende toeslag op de belastingvrije som. Om alle betwistingen hieromtrent te vermijden is het aan te raden om contractueel uitdrukkelijk te voorzien van welke ouder de kinderen ten laste zullen zijn.

Sinds het aanslagjaar 2000 wordt in toepassing van artikel 132bis WIB/92 aan de niet-samenlevende ouders een mogelijkheid geboden om, in geval van verblijfsco-ouderschap de toeslagen wegens kinderlast waarop de kinderen recht geven, onder elkaar te verdelen. In dit geval worden de toeslagen voor kinderen ten laste voor de helft toegekend aan de ouder bij wie de gemeenschappelijke kinderen hun fiscale woonplaats niet hebben. Het totaal van de toeslagen waarop de andere ouder recht heeft, wordt met een zelfde bedrag verminderd. Hiervoor dient aan de administratie, hetzij de rechterlijke beslissing waarin uitdrukkelijk is vermeld dat de huisvesting van die kinderen gelijkmatig is verdeeld, hetzij een geregistreerde of door een rechter gehomologeerde overeenkomst waarin niet alleen uitdrukkelijk is vermeld dat de huisvesting van die kinderen gelijkmatig is verdeeld, maar bovendien ook

dat de ouders bereid zijn de toeslagen op de belastingvrije som voor die kinderen te verdelen, aan de administratie te worden voorgelegd.

Vooraleer de toepassing van artikel 132bis WIB/92 te overwegen is het uiterst raadzaam de financiële gevolgen van deze keuze na te gaan en hierbij het volgende voor ogen te houden:

1. De splitsing van het bedrag waarmee de belastingvrije som moet worden verhoogd geeft niet noodzakelijk een zelfde bedrag aan belastingsvermindering als wanneer de kinderen ten laste zouden worden genomen door één ouder.
2. Bovendien zijn in geval van toepassing van artikel 132bis WIB/92 de betaalde onderhoudsgelden niet aftrekbaar in hoofde van de onderhoudsdebiteur.
3. De verwijzing naar de uitoefening van het ouderlijk gezag verhindert dat de fiscale co-ouderschapsregeling zou worden toegepast na de meerderjarigheid of ontvoogding van het kind.

Omdat het kind fiscaal ten laste zou blijven van de ouder van wiens gezin het deel uitmaakt, mag het geen eigen bestaansmiddelen hebben waarvan het nettobedrag een bepaald plafond overtreft.

B. AFTREK VAN DE BETAALDE ALIMENTATIE

Onderhoudsgelden zijn voor 80% fiscaal aftrekbaar van het belastbaar inkomen.

Om fiscaal aftrekbaar te zijn moeten volgende 3 voorwaarden worden voldaan:

1. het onderhoud wordt verschaft in uitvoering van een burgerrechtelijke onderhoudsverplichting;
2. het onderhoud wordt verschaft ten voordele van een persoon die geen deel uitmaakt van het gezin van de onderhoudsdebiteur;

3. de onderhoudsgelden moeten regelmatig worden betaald. Dit wil zeggen met een zekere periodiciteit. Dit betekent dat de fiscale aftrek niet beperkt is tot de maandelijkse bedragen. Ook financiële tussenkomsten voor variabele bedragen in de kosten zoals inschrijvingsgelden voor studies, schoolkosten, naschoolse activiteiten, medische kosten, elektriciteitskosten vertonen een zekere regelmaat, zodat ze aanleiding kunnen geven tot fiscale aftrek.

De regelmatigheid heeft tot gevolg dat de uitbetaling van opgelopen achterstallen in principe niet aftrekbaar is, ook niet wanneer de achterstallen worden aangezuiverd onder de vorm van maandelijkse afhoudingen.

Het bestaan van de verplichting tot betalen is niet voldoende voor de fiscale aftrek, ze moet ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

C. TAXATIE VAN ONDERHOUDSGELD

Onderhoudsgelden worden getaxeerd als diverse inkomsten: er wordt geen uitgaveaftrek toegestaan, maar de inkomsten worden forfaitair enkel voor 80% van het werkelijk betaalde bedrag in aanmerking genomen.

De gerechtigde van het onderhoud is het kind zelf, wat betekent dat het kind, ongeacht zijn leeftijd, aan taxatie is onderworpen en niet de ouder bij wie het verblijft.

De uitbetaalde onderhoudsgelden zijn veelal lager dan de belastingvrije som, zodat de onderhoudsgelden volledig belastingvrij zijn of slechts onderworpen zijn aan een zeer lage taxatievoet. Indien gevreesd zou worden dat verschaft onderhoud aanleiding zou geven tot taxatie in hoofde van de onderhoudsgerechtigde zou kunnen worden voorzien dat de onderhoudsplichtige tevens de eventueel verschuldigde belasting zou nemen, wat op zijn beurt een aftrekbare onderhoudsuitkering zal zijn.

2. SOCIAAL

A. REGELING KINDERBIJSLAGFONDS

a. In geval van gezagsco-ouderschap zal de moeder het kindergeld ontvangen.

Als beide ouders samen het ouderlijk gezag hebben (co-ouderschap), wordt de kinderbijslag verder betaald aan de moeder, door het kinderbijslagfonds van de vader. Voor de kinderbijslag blijft de situatie dan precies alsof er geen scheiding geweest is.

Woont het kind officieel bij de vader dan kan de kinderbijslag aan hem betaald worden. Dat moet hij schriftelijk aanvragen bij zijn kinderbijslagfonds. Hij kan zelf de kinderbijslag krijgen vanaf de maand na zijn aanvraag.

De regeling van het co-ouderschap is van toepassing tot het kind 18 jaar is. Daarna wordt de kinderbijslag betaald aan de ouder bij wie het kind woont en wel door het kinderbijslagfonds van die ouder.

De co-oudersbepaling kan behouden worden als het meerderjarig kind afwisselend even lang bij de beide ouders verblijft. hiervoor dient een formulier "Verklaring van gelijk verdeelde huisvesting van een meerderjarig kind" ingevuld te worden en verstuurd naar het kinderbijslagfonds. Maar het voorgaande is niet van toepassing in de regeling voor de zelfstandigen. Bij de zelfstandigen eindigt het ouderlijk gezag voor kinderen vanaf 18 jaar. Vanaf dan geldt de feitelijke situatie binnen het gezin. De inschrijving in het bevolkingsregister geldt als bewijs voor het aangeven aan welke ouder de kinderbijslag uitbetaald wordt wanneer het kind 18 jaar wordt. Het kinderbijslagfonds of sociaal verzekeringsfonds onderzoekt automatisch het recht op kinderbijslag wanneer het kind 18 wordt.

De kinderen voor wie co-ouderschap geldt, kunnen enkel en alleen gegroepeerd worden in het gezin van de bijslagtrekkende, zelfs indien betaald wordt op een gemeenschappelijke rekening.

Bij feitelijke scheiding gaat het kinderbijslagfonds ervan uit dat er co-ouderschap is. Ook als ouders die niet met elkaar getrouwd waren, uit elkaar gaan, veronderstelt het kinderbijslagfonds dat er co-ouderschap is.

Als de rechter in de loop van de echtscheidingprocedure of een procedure over het hoederecht het ouderlijk gezag toegewezen heeft aan een van beide ouders, moet die uitspraak bezorgd worden aan het kinderbijslagfonds. De ouder die de exclusieve uitoefening van het ouderlijke gezag heeft, krijgt dan ook de uitbetalingen van de kinderbijslag.

Het kinderbijslagfonds krijgt via de gemeente bericht als de echtscheiding uitgesproken is. Het fonds zal dan (het gedeelte van) het vonnis en de notariële akte dat gaat over het ouderlijk gezag opvragen. Dat is nodig om verder de kinderbijslag te kunnen betalen.

In het voordeel van de kinderen (bijvoorbeeld om hogere kinderbijslag te krijgen) kan men zijn recht op kinderbijslag afstaan aan de andere ouder. Uw kinderbijslagfonds kan hierover meer informatie geven.

b. Bij een **eenzijdige uitoefening van het ouderlijk gezag** krijgt de ouder die het ouderlijk gezag uitoefent het kindergeld, tenzij het kind hoofdzakelijk verblijft bij de andere ouder.

Alleenstaande ouders die de gewone kinderbijslag ontvangen, krijgen een toeslag op de kinderbijslag voor eenoudergezinnen als hun inkomen niet hoger ligt dan een wettelijk bepaald maximum.

Voor de oudste of enige kinderen in eenoudergezinnen die recht hebben op de toeslag voor eenoudergezinnen, wordt de leeftijdsbijslag bovendien niet langer gehalveerd of geblokkeerd. Ze ontvangen de gewone leeftijdsbijslag. Eenoudergezinnen die een kinderbijslagtoeslag voor langdurig werklozen, langdurig zieken, invaliden of gepensioneerden ontvangen of gewaarborgde gezinsbijslag genieten, krijgen vanaf het derde kind een bijkomend bedrag bij per kind.

B.RVA

Meer informatie is te vinden op de website van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening www.rva.be.

Door een kind kan een werkloze voor de RVA een werkloze met gezinslast categorie A worden.

a. **Ouder woont als alleenstaande werkloze samen met een kind**

De ouder-steuntrekkende moet 'regelmatig' samenwonen met een kind. Dit betekent dat hij gemiddeld minstens twee dagen per week onder hetzelfde dak woont met een kind. Het is niet vereist dat het kind ononderbroken aanwezig is. Elke kalenderdag telt (ook zaterdag en zondag), ook als het kind niet de hele dag aanwezig is. Een dag telt enkel mee als de dag onmiddellijk gevolgd of voorafgegaan wordt door een nacht verblijf. De ouder die 'regelmatig' samenwoont met een kind heeft 'voltijds' kinderlast, ook op de dagen waarop het kind afwezig is.

Een alleenstaande werkloze die 'regelmatig' samenwoont met een kind heeft kinderlast, als hij voldoet aan één van de twee volgende voorwaarden:

De ouder woont 'regelmatig' samen met minstens één kind waarvoor deze ouder kinderbijslag ontvangt (maximum tot het kind 25 jaar is). Dit kan een meerderjarig kind zijn. Deze ouder mag bovendien samenwonen:

- ofwel met een ander kind of andere kinderen, met een beroepsinkomen;
- ofwel met andere bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad die geen beroeps- of vervangingsinkomsten hebben.

Indien het kind een beroeps- of vervangingsinkomsten heeft boven een wettelijk bepaald maximum zal de ouder geen kinderbijslag meer ontvangen voor dit kind en zal aldus niet meer aan hogergemelde voorwaarde voldaan zijn!

Als het kind na zijn studies een beroepsactiviteit start, dan behoudt de ouder kinderlast gedurende een jaar vanaf de startdatum van de beroepsactiviteit van het kind, welk ook het inkomen uit deze beroepsactiviteit is.

b. Bij **verblijfsco-ouderschap** wonen beide ouders dus 'regelmatig' samen met het kind. Beide werkloze ouders kunnen dan 'voltijds' kinderlast hebben: zowel de ouder die het kind fiscaal ten laste heeft als de andere ouder die al dan niet onderhoudsgeld betaalt.

Het bewijs van samenwoont met een kind kan geleverd worden via een vonnis of een notarisakte. Als een ouder of de RVA bewijst dat de feitelijke situatie afwijkt van de beschreven regeling in een vonnis of notarisakte, dan heeft de feitelijke situatie voorrang.

c. De ouder woont alleen

Als de ouder alleen woont, dan kan deze ouder ofwel 'beperkt' dan wel 'voltijds' kinderlast krijgen.

c.1. Een ouder wordt aangezien als een ouder met beperkte kinderlast als:

- het kind onregelmatig bij deze ouder verblijft, d.w.z. minder dan twee dagen per week en het kind geen inkomen heeft boven een wettelijk bepaald maximum;
- en/of deze ouder kinderbijslag voor dit kind ontvangt.

In beide situaties heeft de alleenwonende ouder 'beperkt' kinderlast op de dagen (niet op zondagen, want op zondag krijgt men geen werkloosheidsvergoeding) waarop het kind werkelijk bij deze ouder woont.

c.2. De ouder wordt als een ouder met voltijdse kinderlast aangezien als hij onderhoudsgeld betaalt voor het kind. Deze ouder moet:

- door een vonnis van een rechter onderhoudsgeld voor een kind betalen. Dit kan ook een meerderjarig studerend kind zijn;
- of door een notarisakte onderhoudsgeld voor een kind betalen.

De RVA bepaalt geen minimumbedrag voor onderhoudsgeld. De RVA gaat ervan uit dat de rechter of de notaris de ernst van het bedrag waarborgt.

Het bewijs van alleen wonen kan geleverd worden via een vonnis of een notarisakte. Als een ouder of de RVA bewijst dat de feitelijke situatie afwijkt van de beschreven regeling in een vonnis of notarisakte, dan heeft de feitelijke situatie voorrang.

d. Beide ouders zijn werkloos

d.1. Het kind verblijft hoofdzakelijk bij één ouder

Als het kind hoofdzakelijk bij ouder 1 verblijft én ouder 1 aan de voorwaarden voldoet, heeft ouder 1 'voltijds' kinderlast op basis van 'regelmatig' samenwonen met een kind. Ouder 2 krijgt 'voltijds' kinderlast op basis van betaling van onderhoudsgeld als ouder 2 aan de voorwaarden voldoet.

Als het kind gemiddeld minstens twee dagen per week bij ouder 2 verblijft, woont het kind 'regelmatig' samen met ouder 2. Als ouder 2 niet alleen woont, kan deze ouder geen kinderlast krijgen op basis van betaling van onderhoudsgeld. Ouder 2 kan eventueel wel 'voltijds' kinderlast krijgen op basis van 'regelmatig' samenwonen met een kind. Ouder 2 dient wel aan de voorwaarden te voldoen: ouder 2 ontvangt de kinderbijslag en/ of het kind heeft geen inkomen boven de wettelijk bepaalde maximumgrens.

d.2. Het kind verblijft evenveel bij elke ouder

Als het kind evenveel bij elke ouder verblijft, woont het kind 'regelmatig' samen met ouder 1 en ouder 2. Beide ouders krijgen 'voltijds' kinderlast op basis van 'regelmatig' samenwonen met een kind, als zij beiden aan de voorwaarden voldoen.

Als ouder 1 de kinderbijslag ontvangt dan krijgt ouder 1 'voltijds' kinderlast. Als het kind geen inkomen boven de wettelijk bepaalde maximumgrens heeft, krijgt ook ouder 2 'voltijds' kinderlast.

Als ouder 2 samenwoont met een kind met een inkomen boven de wettelijk bepaalde maximumgrens krijgt ouder 2 geen kinderlast.

C. OCMW

Personen die geen inkomen hebben en geen recht hebben op een vervangingsinkomen, kunnen via het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, het OCMW, een basisinkomen krijgen, het zogenaamde leefloon. Als het inkomen lager is dan het leefloon, kan het OCMW het verschil bij passen zodat het inkomen op dezelfde hoogte komt van het leefloon.

Ontvangen onderhoudsgeld voor een kind is geen inkomen van de ouder en vermindert het leefloon niet.

Het OCMW kan leefloon geven, of andere financiële steun. De som waarop men recht heeft hangt van de gezinstoestand af. Een persoon die onderhoudsgeld voor een kind moet betalen op grond van, hetzij een vonnis, hetzij een notarisakte, hetzij een gehomologeerde overeenkomst, en die het bewijs van de betaling hiervan levert, heeft recht op een aanvullende steun. Dit bedraagt 50% van het bedrag van de betaalde onderhoudsgelden met een maximum van 1.100 euro per jaar (91,66 euro per maand).

Op de website van de Federale OverheidsDienst Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding, Sociale economie en Grootstedenbeleid <http://www.mi-is.be> is informatie te vinden over het OCMW, de maatschappelijke dienstverlening en het leefloon met concrete bedragen.

Voor het OCMW is een persoon met kinderlast een alleenstaande persoon die uitsluitend, hetzij een minderjarig ongehuwd kind ten zijnen laste, hetzij meer kinderen, onder wie minstens een ongehuwde minderjarige te zijnen laste huisvest.

De feitelijke situatie is belangrijker dan de officiële situatie. Een minderjarig kind is ten laste van een ouder, als het kind zijn feitelijk hoofdverblijf bij die ouder heeft. In de praktijk vragen OCMW's verschillende bewijzen van inwoning van een kind. Soms volstaat de feitelijk vaststelling van hoofdverblijf. Dikwijls vraagt het OCMW dat het officiële adres van het kind bij ouder-leefloontrekkende is of komt.

Indien beide apart wonende ouders een leefloon ontvangen en het kind zijn hoofdverblijf heeft bij ouder 1 en ouder 2 onderhoudsgeld voor het kind betaalt, dan kan enkel ouder 1 een leefloon van een persoon met kinderlast krijgen (tot het kind 18 jaar wordt). Ouder 2 heeft eventueel recht op bijkomende steun.

Als een vonnis van een rechter, een notarisakte of gehomologeerde overeenkomst verblijfsco-ouderschap bepaalt (tot het kind 18 jaar wordt), dan bevinden beide alleenstaande ouders zich voor de helft van de tijd in de situatie van een persoon met gezinslast en de helft van de tijd als alleenstaande. Bij verblijfsco-ouderschap zal het OCMW aan de uitkeringsgerechtigde ouder gedurende de helft van de tijd het bedrag als 'alleenstaande' of 'samenwonende' toekennen en de ander helft het bedrag van de categorie 'persoon met gezin ten laste'.

D. RIZIV

Informatie hierover is te vinden op de website <http://www.riziv.fgov.be> van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Door een kind kan een rechthebbende voor het RIZIV een rechthebbende met gezinslast worden.

De hoofdverblijfplaats van het kind wordt bepaald door het adres van de ouder bij wie het kind zijn officieel adres heeft.

Een ouder heeft kinderlast, als hij niet samenwoont met zijn partner en onder bepaalde voorwaarden, ofwel samenwoont met een kind, ofwel onderhoudsgeld voor een kind betaalt.

a. De ouder woont samen met een kind

Een ouder woont samen met een kind, als hij gemiddeld minstens twee dagen per week onder hetzelfde dak woont met een kind.

De ouder die samenwoont met een kind heeft 'voltijds' kinderlast, ook op de dagen waarop het kind

afwezig is (als de steuntrekkende aan de voorwaarden voldoet).

Bij verblijfsco-ouderschap wonen beide ouders dus samen met het kind. Beide invalide ouders kunnen dan kinderlast hebben: zowel de ouder die het kind fiscaal ten laste heeft, als de andere ouder die al dan niet onderhoudsgeld betaalt (als beide ouders aan de voorwaarden voldoen).

Voor de ouder bij wie het kind zijn officiële adres heeft, geldt het bewijs van dit officiële adres als bewijs van samenwoning met een kind. Voor de andere ouder (bij wie het kind niet zijn officieel adres heeft) geldt de schriftelijke ouderschapsovereenkomst als bewijs van samenwoning. Als een ouder bewijst dat de feitelijke situatie afwijkt van het officieel adres van het kind, dan kan het RIZIV met de feitelijke situatie rekening houden.

Het bruto-inkomen van het kind mag wel bepaalde grenzen niet overschrijden.

b. De ouder woont alleen

Een ouder heeft kinderlast op voorwaarde dat deze ouder onderhoudsgeld voor een minderjarig of meerderjarig kind (tot einde passende opleiding) betaalt en dit is vastgelegd in een notarisakte of een vonnis. Het RIZIV bepaalt een minimumbedrag. Deze ouder moet thans (2013) maandelijks minstens 111,55 euro onderhoudsgeld betalen voor een kind of voor meerdere kinderen samen. Het bedrag van 111,55 euro wordt niet geïndexeerd.

c. Beide ouders zijn invalide

c.1. Het kind verblijft hoofdzakelijk bij ouder 1

Ouder 1 heeft kinderlast op basis van samenwonen met een kind als:

- het officiële adres van het kind bij ouder 1 is,
- en het kind geen inkomen van meer dan een wettelijk bepaald maximum heeft,
- en de andere persoon (personen) met wie ouder 1 eventueel nog samenwoont, aan de voorwaarden voldoet (voldoen).

c.2. Ouder 2 heeft kinderlast op basis van betaling van onderhoudsgeld als:

- ouder 2 alleen woont of samenwoont met een persoon zonder inkomen,
- en ouder 2 maandelijks minstens 111,55 euro onderhoudsgeld voor een kind moet betalen en dat werkelijk ook betaalt.

c.3. Het kind verblijft evenveel bij elke ouder

Beide ouders hebben kinderlast op basis van samenwonen met een kind als:

- het officieel adres van het kind bij ouder 1 is,
- en het kind volgens het vonnis of notarisakte minstens 2 dagen per week bij ouder 1 woont,
- en het kind geen inkomen boven de wettelijk bepaalde maximumgrens heeft,

- en de andere persoon (personen) met wie ouder 1 of 2 eventueel nog samenwoont, aan de voorwaarden voldoet (voldoen).

E. SCHOOL-EN STUDIETOELAGEN

Ouders kunnen voor alle leerlingen een school- of studietoelage aanvragen, dus ook voor kleuters of leerlingen in het basisonderwijs. De toelagen variëren naargelang de leeftijd van het kind, het gezinsinkomen en het aantal personen ten laste.

Meer informatie hierover is te vinden op de website www.ond.vlaanderen.be/studietoelagen.

F. ONROERENDE VOORHEFFING

Een huurder of een eigenaar met ten minste 2 kinderen fiscaal ten laste heeft recht op een forfaitaire vermindering van de onroerende voorheffing (=belastingsvermindering op kadastraal inkomen).

De vermindering van onroerende voorheffing voor kinderen kan enkel worden toegekend onder volgende voorwaarden:

- 1) het gezin telt minstens twee kinderbijslaggerechtigde kinderen;
- 2) deze kinderen moeten volgens het bevolkingsregister hun domicilie hebben in de woning waarvoor de vermindering wordt gevraagd,
- 3) Aan al deze voorwaarden dient op 1 januari van het aanslagjaar voldaan te zijn.

Deze vermindering kan alleen voor die specifieke woning worden toegekend, dus niet voor andere eigendommen!

Een ouder-eigenaar van een woning die minimum 2 kinderen fiscaal ten laste heeft, heeft automatisch recht op deze vermindering in Vlaanderen. In Brussel en Wallonië dient die aangevraagd te worden.

Als de ouder huurder is van een woning en minstens twee kinderen fiscaal ten laste heeft waarvoor hij kinderbijslag ontvangt, heeft deze ouder als huurder recht op deze vermindering, ook al betaalt de eigenaar de onroerende voorheffing. Bij huurders wordt deze vermindering niet automatisch toegekend. De ouder-huurder moet de vermindering aanvragen.

Het bedrag van de vermindering is afhankelijk van het aantal kinderen ten laste, de opcentiemen van provincie en gemeente en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Meer informatie is te vinden op de site www.onroerendevoorheffing.be.

G. OVERIGE

De website <http://www.rechtenverkenner.be> geeft een online overzicht van rechten, sociale voordelen en uitkeringen:

- Sociale rechten: premies en andere voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie ...
- Voor kwetsbare groepen: ouderen, chronisch zieken, personen met een handicap, werkzoekenden, ...
- Door verschillende overheden: federale, Vlaamse, provinciale en lokale overheid

De basisinformatie over elk recht is opgenomen in een gedetailleerde fiche met daarin:

- Een omschrijving van het recht
- De voorwaarden waaraan u moet voldoen
- De aanvraagprocedure
- De documenten die u bij uw aanvraag moet meebrengen
- De contactgegevens van de dienst waar u het recht aanvraagt
- Een overzicht van andere interessante rechten